

**Napomene
uz obrazac za Izjavu
o osobnom i imovnom stanju
prilikom pružanja pomoći u odnosu na troškove parnica i postupaka**

– Molimo da ove napomene kao i kopiju popunjenog obrasca pohranite među Vaše dokumente –

Opće napomene

Svrha pružanja pomoći u odnosu na troškova parnica i postupaka?

Kada pred sudom želite podnijeti tužbu ili zahtjev u pravilu ćete morati platiti sudske troškove. Dodatni troškovi nastaju ako je zakonom propisano obvezno zastupanje po odvjetniku ili je zastupanje po odvjetniku potrebno iz drugih razloga. Također, određeni troškovi nastaju ukoliko se morate braniti u sudskom postupku.

Pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka omogućuje Vam ostvarivanje ili zaštitu Vaših prava u slučaju kada niste u mogućnosti platiti nastale troškove ili iste možete platiti samo djelomično. Pomoć može biti odobrena i slučaju kada ste radi ostvarivanja zahtjeva prisiljeni pokrenuti ovršni postupak.

Tko ima pravo na pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka ?

Zakon o pomoći u odnosu na troškove parnica i postupaka propisuje sljedeće:

„Stranci koja zbog svog osobnog i imovnog stanja ne može platiti troškove vođenja postupka, iste može platiti samo djelomično ili u ratama, odobrit će se na zahtjev za pomoć u odnosu na parnične troškove pod uvjetom da za namjeravano ostvarivanje ili zaštitu prava postoji dovoljno izgleda za uspjeh te ukoliko ne postupa objesno.

Objesno ostvarivanje ili zaštita prava postoji onda kada bi stranka koja nije podnijela zahtjev za pomoć u odnosu na parnične troškove, uz razumno uzimanje u obzir svih okolnosti slučaja, odustala od ostvarivanja ili od zaštite prava unatoč tome što postoje dovoljni izgledi za uspjeh.“

Isto vrijedi i za pomoć u odnosu na troškove postupka. Dakle, pravo na podnošenje zahtjeva imate ako:

- morate voditi parnicu ili postupak, a ne možete podmiriti s tim povezane nužne troškove ili iste možete podmiriti samo djelomično i
- prema procjeni suda nemate samo male izgleda za uspjeh i
- ne bi odustali od vođenja parnice ili postupka da sami morate snositi troškove.

Međutim, **ne postoji** pravo na pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka ukoliko bi troškove snosilo **pravno osiguranje** ili neko **drugo tijelo**. Nadalje, pomoć se neće odobriti ako bi zbog zakonske obveze uzdržavanja netko drugi trebao snositi predmetne troškove (predujam za troškove procesa ili postupka). To bi mogli biti suprug/registrirani životni partner odnosno supruga/registrirana životna partnerica ili kod neoženjenog/neudatog djeteta roditelji ili jedan roditelj.

Što je pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka?

Pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka predstavlja uslugu državne skrbi na području pravosuđa. Kada primite pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka niste dužni snositi ni nastale sudske troškove kao niti troškove vlastitog zastupanja po odvjetniku ili ćete ih ovisno o Vašem osobnom ili imovnom stanju samo djelomično snositi. Iz Vaših primanja ćete po potrebi izdvojiti do najviše 48 mjesečnih rata. Visina mjesečnih rata utvrđena je zakonom.

Troškovi Vašeg zastupanja po odvjetniku preuzet će se ukoliko Vam sud dodjeli odvjetnika, odvjetnicu ili neku drugu osobu ovlaštenu za zastupanje. Za to se predaje poseban zahtjev. Odvjetnik ili odvjetnica moraju načelno imati sjedište

u području odgovarajućeg suda. U protivnom će sud zahtjev za odjelu zastupnika odobriti samo pod uvjetom da ne nastanu daljnji troškovi.

Ukoliko bi se Vaše stanje bitno poboljšao, moguće je da Vas se naknadno i to do isteka od četiri godine od pravomoćne odluke ili do drugog načina okončanja postupka pozove na plaćanje troškova. Ukoliko bi se Vaše stanje pak pogoršalo moguće je smanjenje određenih rata.

Važno:

Tijekom sudskog postupka kao i unutar vremenskog razdoblja od četiri godine od pravomoćne odluke ili drugog načina okončanja postupka obvezni ste sudu bez odgađanja i bez poziva prijaviti svako bitno poboljšanje Vašeg imovnog stanja ili promjenu Vaše adrese. Kod tekućih primanja dužni ste prijaviti svako poboljšanje veće od 100 € (bruto) mjesečno, koje nije samo jednokratno. Ukoliko se istaknuti odbitci (troškovi stanovanja, uzdržavanja, obveze plaćanja ili posebni tereti) smanje ili u potpunosti izostanu, dužni ste sami od sebe prijaviti novonastalu situaciju ukoliko navedeno rasterećenje nije samo jednokratno te premašuje iznos od 100 € mjesečno. Bitno poboljšanje Vašeg imovnog stanja može nastupiti i na način da putem ostvarivanja ili zaštite prava nešto steknete. Navedeno ste također dužni prijaviti sudu. U slučaju kršenja navedenih obveza, odobrenje se naknadno možete ukinuti te ćete biti dužni platiti predmetne troškove.

Koje rizike treba uzeti u obzir?

U slučaju da morate voditi sudski postupak, ponajprije bi ste se trebali što je moguće točnije informirati o visini očekivanih sudskih troškova i troškova odvjetnika. Isto vrijedi i za pomoću u odnosu troškova postupaka. **Ona ne isključuje svaki rizik od troškova.**

Predmetna pomoć se osobito ne odnosi na troškove koje protivničkoj strani nastanu primjerice za zastupanje po odvjetniku. **Ako izgubite sudski postupak, morat ćete protivničkoj strani u pravilu nadoknaditi predmetne troškove i onda kada Vam je odobrena pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka.** Izuzetak od pravila vrijedi u slučaju suđenja u radnim sporovima: ovdje se u prvom stupnju troškovi za zastupanje protivničke strane ne trebaju platiti čak niti u slučaju da se izgubi postupak.

Troškovi nastaju već i za zastupanje po odvjetniku u postupku o zahtjevu za pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka. Predmetne troškove ćete snositi Vi ukoliko Vašem zahtjevu ne bude udovoljeno. Isto vrijedi i za se već nastale kao i za ubuduće sudske troškove.

Kako se ostvaruje pravo na pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka?

Potreban je **zahtjev**. U predmetnom zahtjevu potrebno je detaljno i u potpunosti prikazati sporni odnos. Iz zahtjeva za sud mora na uvjerljiv način proizaći zakonom propisan „dovoljni izgled za uspjeh“ (vidi gore). Potrebno je navesti **dokazna sredstva**. O navedenim pitanjima biste se po potrebi trebali posavjetovati s odvjetnikom. Pritom se informirajte i o **Zakonu za savjetodavnu pomoć** prema kojem osobe s malim primanjima i imovinom imaju pravo na besplatno ili znatno jeftinije pravno savjetovanje kao i na izvansudsko zastupanje.

Zahtjevu potrebno je priložiti **Izjavu o Vašem osobnom i imovnom stanju** (obiteljski odnosi, zanimanje, imovina, primanja, tereti) kao i **kopije odgovarajućih dokaza. Za predmetnu izjavu potrebno je koristiti priloženi obrazac.** Pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka načelno je moguće odobriti samo za vrijeme nakon podnošenja potpuno ispunjenog zahtjeva uključujući ove Izjave te svih potrebnih dokaza. Svaki podnositelj odnosno podnositeljica zahtjeva dužna je zasebno ispuniti obrazac. Kod maloljetnih osoba potrebno je navesti kako njihovo osobno i imovno stanje tako i osobno i imovno stanje osoba odgovornih za uzdržavanje na zasebnim primjercima obrasca.

Sud odlučuje o tome da li će Vam biti odobrena pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka. Budući da se sredstva za pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka putem poreza prikupljaju od zajednice, potrebno je provjeriti da li imate pravo na pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka. Ovaj obrazac trebao bi olakšati navedenu provjeru. Stoga Vas molimo za razumijevanje što morate prikazati Vaše osobno i imovno stanje.

Temeljito pročitajte obrazac i savjesno ga ispunite.

U nastavku možete pronaći upute za ispunjavanje obrasca. Ukoliko bi prilikom ispunjavanja obrasca imali poteškoća, možete zatražiti odvjetničku pomoć ili obratiti se sudu. Ukoliko prostor za ispunjavanje u obrascu ne bi bio dovoljan, podatke možete navesti na dodatnom listu papira. Molimo da u odgovarajućem polju uputite na priloženi dodatni list.

Važno:

Sud Vas može pozvati da naknadno dostavite nedostajuće dokaze te da pod materijalnom i kaznenom odgovornošću potvrdite Vaše podatke. Ako ne dostavite zatražene dokaze isto može imati za posljedicu odbijanje Vašeg zahtjeva za pružanje pomoći u odnosu na troškove parnica i postupaka.

Ukoliko su navedeni podaci nepotpuni ili netočni, također je moguće da se već odobrena pomoć u odnosu na troškove parnica i postupaka ponovno ukinue te da naknadno trebate platiti sve nastale troškove. Navedeno Vam prijeto i u slučaju da tijekom sudskog postupka ili unutar vremenskog razdoblja od četiri godine od pravomoćne odluke ili drugog načina okončanja postupka bez poziva i bez odgađanja ne prijavite bitna poboljšanja Vašeg imovnog stanja ili promjenu Vaše adrese. Ukoliko ste svjesno naveli netočne ili nepotpune podatke, isto je moguće progoniti i kao kazneno djelo.

Upute za ispunjavanje obrasca

Molimo Vas da sve dijelove obrasca ispunite u potpunosti. Ako je odgovor na neko pitanje **NE**, molimo da za to predviđenu kućicu označite s križićem. Molimo da priložite kopije aktualne verzije potrebnih dokaza te da ih označite brojem i brojeve unesete u za to predviđene rubne kućice.

- A** Molimo označite **gospodarsku djelatnost** iz koje dobivate primanja (odlomak E obrasca).
- B** Ukoliko imate **pravno osiguranje** najprije se morate obratiti osiguranju. **U svakom slučaju priložite kopiju police osiguranja.** U slučaju da je Vaše osiguranje već odbilo preuzeti Vaše troškove, priložite kopiju potvrde o odbijanju. Ukoliko ste član neke organizacije koja svojim članovima u sudskim sporovima kao što je Vaš uobičajeno pruža pravnu zaštitu (npr. sindikat, udruga stanara ili socijalna udruga), također se morate prethodno obratiti toj organizaciji. Odobrenje pomoći u odnosu na troškove parnica i postupaka redovito dolazi u obzir tek kada Vam organizacija odbije pružiti pravnu zaštitu. Ukoliko predmetni obrazac morate ispuniti u svrhu provjere Vašeg osobnog ili imovnog stanja nakon što Vam je odobrena pomoć u odnosu na troškove parnice ili postupka, više niste dužni ovdje navesti podatke.
- C** **Zakonske obveze uzdržavanja** načelno postoje između srodnika u ravnoj lozi (npr. za roditelje prema djeci i obrnuto), između supružnika, između registriranih životnih partnera ili životnih partnerica kao i između neudate majke i oca djeteta nakon rođenja djeteta. Pravo za uzdržavanjem nadalje pretpostavlja da
- uzdržavana osoba nije sposobna da se sama uzdržava, i
 - da je uzdržavatelj uzimajući u obzir sve njegove ostale obveze ekonomski u mogućnosti plaćati uzdržavanje.
- Prema tome, i punoljetna djeca u pravilu imaju pravo na uzdržavanje od strane roditelja sve dok se oni **školuju, strukovno obrazuju** odnosno studiraju. Sudu su potrebni **dodatni podaci** o osobnom i imovnom stanju uzdržavatelja. Također se i za supružnike (vrijedi i za one koji žive odvojeno) i registrirane životne partnere/životne partnerice mogu navesti podaci u odlomcima E do J ovog obrasca. U ostalim slučajevima molimo da se upotrijebi još jedan dodatni primjerak ovog obrasca, pri čemu je potrebno ispuniti samo odlomke A, te D do J. Ukoliko uzdržavatelj odbija sudjelovanje u troškovima, molimo navedite razlog protivljenja kao i ono što je Vama poznato o osobnom i imovnom stanju uzdržavatelja.
- D** Ukoliko Vi srođnicima plaćate uzdržavanje, isto će se uzeti u obzir prilikom odobravanja pomoći u odnosu na troškove za parnice i postupke. Stoga je u Vašem interesu da navedete koje osobe uzdržavate, bez obzira da li se uzdržavanje daje isključivo u novcu i bez obzira da li te osobe imaju vlastita primanja. U vlastita primanja osobe koje uzdržavate spadaju i uzdržavanja treće osobe, osobito plaćanja drugog roditelja za zajedničko dijete ili naknada za školovanje koju prima uzdržavano dijete. **Ovim podacima potrebno je priložiti kopije odgovarajućih dokaza (npr. osnovu uzdržavanja, dokazi o uplatama).**
- E** **Primanja od nesamostalnih djelatnosti** su plaća i po satu obračunata plaća. Potrebno je navesti bruto primanja posljednjeg mjeseca prije podnošenja zahtjeva. Regres i božićnica kao i druga jednokratna ili neredovita primanja molimo da navedete pod „Druga primanja“. Kao kopiju potrebno je priložiti:
1. **obračun plaće ili plaće obračunate po satu radnog mjesta za posljednjih dvanaest mjeseci prije podnošenja zahtjeva,**
 2. ako postoji, **posljednje rješenje porezne uprave o porezu na dohodak**, inače **elektronsku potvrdu o porezu na dohodak, iz koje su vidljiva bruto i neto primanja iz prethodne godine.**

Primanja od samostalnih djelatnosti, obrta, poljoprivrede i šumarstva moraju se navesti kao iznos za tekući mjesec. Isto vrijedi i za unos odgovarajućih **troškova poslovanja** kao odbitak u odlomku F. Molim da mjesečne iznose prikazete na posebnom listu pomoću kao privremenog financijskog izvještaja s proizašlom čistom dobiti. Sezonske ili ostale varijacije u poslovnim rezultatima uvažavaju se kroz odgovarajuće doplate ili odbitke. Molimo da u obrazac unesete mjesečne iznose primanja i troškove poslovanja, koja ste iz toga izračunali razmjerno vremenu. Na zahtjev suda, dužni ste poslovne prihode dokazivati s odgovarajućim prethodnim prijavama poreza na dohodak te troškove poslovanja s pripadajućim računima.

Potrebno priložiti kopiju posljednjeg završnog računa kao i posljednjeg poreznog rješenja iz kojih su vidljivi ostvareni prihodi.

Ako ostvarujete primanja od **najamnine ili zakupnine** kao i primanja od **kapitalne imovine** (npr. kamate na štednju, dividende), molimo unesite jednu dvanaestinu očekivanih godišnjih primanja.

Ukolikoimate **naknadu za uzdržavanje** za sebe i djecu, kod Vaših podataka potrebno je navesti samo onaj određeni iznos koji se odnosi na Vaše uzdržavanje. Iznosi koji su određeni za djecu molimo unesite u pretposljednji stupac odlomka D. Na pitanje u vezi primitka uzdržavanja potrebno je odgovoriti pozitivno i u slučaju da Vama odobrena sredstva neimate kao uzdržavanje u ratama nego i kao **naknadu u naravi** (npr. besplatno stanovanje, njega, ostala skrb u roditeljskom domu, naknada partnera odnosno partnerice u životnoj zajednici sličnoj braku). Procijenjenu vrijednost ovih naknada potrebno je navesti u odlomak E.

Vežano za **primanja kao što su** mirovina, naknada se nezaposlene, naknada za nezaposlene II, naknada za bolovanje, doplatka za roditelje, stipendija ili druge socijalne naknade **potrebno je priložiti kopiju posljednjeg rješenja o odobrenju naknade kao i kopije dokumenata iz koje je vidljiva aktualna visina naknade.**

Nadalje, ovdje se navode novčane vrijednosti svih ostalih **primanja** koja nisu obuhvaćena prethodnim redovima ovog obrasca, kao i primici u naravi (npr. deputati, besplatna njega i ostale nenovčane naknade, besplatno stanovanje, međutim samo ako se unutar odlomka H navedu troškovi stanovanja).

F Možete zatražiti da Vam se kao **odbitak** priznaju:

1. plaćeni **porezi** na dohodak (također crkveni porez, porez na gospodarsku djelatnost, ali **ne** i porez na promet) i solidarni dodatak
2. obvezni doprinosi za **socijalno osiguranje** (npr. mirovinsko i zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti, osiguranje za njegu)
3. doprinosi za **javna ili privatna osiguranja ili slične institucije**, ali samo do visine koja je propisana zakonom. Ako osiguranje nije propisano zakonom, doprinosi se mogu odbiti samo do visine koja je po vrsti i opsegu osiguranja primjerena. Molimo da na posebnom listu papira objasnite vrstu i opseg osiguranja, ukoliko navedeno ne bi bilo jasno vidljivo iz kopija priloženih dokaza (npr. polica osiguranja, izračun doprinosa).
4. **Putni troškovi i ostali reklamni troškovi**, tj. nužni izdatci za stjecanje, osiguranje i očuvanje prihoda (npr. i radna odjeća, sindikalna članarina). Ukoliko želite da Vam se putni troškovi odlaska na posao priznaju kao odbitci potrebno je navesti jednostavnu udaljenost u kilometrima, a u slučaju korištenja osobnog automobila i razloga zbog kojeg se koristi javni prijevoz. Kod primitaka od samostalne djelatnosti molimo da ovdje navedete poslovne troškove.

Opće troškove života (npr. prehrambeni proizvodi, odjeća, telefon ili struja ako se ne koristi za grijanje) sud sam od sebe uzima u obzir u visini zakonom propisanih neoporezivih odbitaka.

G Ovdje se navode **svi bankovni računi, vlasništvo nekretnina, motorna vozila, novčani iznosi u gotovini, životna osiguranja, privatna mirovinska osiguranja i ostale imovinske vrijednosti** (i ona u inozemstvu) koje pripadaju Vama, Vašem suprugu/registriranom životnom partneru odnosno Vašoj supruzi/registriranoj životnoj partnerici bilo pojedinačno ili zajednički. Ukoliko su jedna ili više osoba suvlasnici, molimo unesite udio koji pripada Vama, Vašem suprugu/registriranom životnom partneru ili Vašoj supruzi/registriranoj životnoj partnerici. Priložite kopije odgovarajućih dokaza. Pored navedenog sud je iz opravdanih razloga ovlašten zatražiti i druge dokaze (npr. izvode računa za neko duže proteklo vremensko razdoblje).

Pomoć u odnosu na troškove parnica ili postupaka može Vam biti odobrena i kada postoje određene imovinske vrijednosti koje međutim služe osiguranju primjerenih životnih temelja ili primjerenoj preventivnoj skrbi. Takve imovinske vrijednosti su npr.:

- primjerena nekretnina s kućom koju sami koristite,
- kapital, koji služi kao dodatna preventivna skrb za starost u smislu zakona o porezu na dohodak, a za čije ubiranje je država davala poticaje (tzv. „Riester mirovina“),
- primjereno motorno vozilo ukoliko je isto potrebno za strukovnu izobrazbu ili obavljanje posla,
- manji novčani iznosi u gotovini ili novčane vrijednosti (stanje travanj 2017.: doprinosi do ukupno 5.000,00 € za stranku kojoj je potrebna pomoć uvećano za 500,00 € za svaku osobu koja je od nje uzdržavana).

Ipak morate navesti predmetne imovinske vrijednosti!

Pokućstvo, odjeća i predmeti koji su potrebni za strukovnu izobrazbu ili obavljanje posla moraju se navesti samo u slučaju da prekoračuju uobičajene okvire ili ako se radi o predmetima veće vrijednosti.

Ukoliko postoji **vlasništvo nad izgrađenom nekretninom**, molimo navedite njezinu ukupnu površinu koja se koristi za stanovanje odnosno za poslovne svrhe, a ne samo površinu koju koristite Vi i Vaši članovi obitelji (vidi odlomak D).

Kod vlasništva nad **nekretninom** potrebno je navesti tržišnu vrijednost (ne jedinstvenu vrijednost osiguranja ili vrijednost osiguranja od požara), kod **stambene štednje, štednje u banci, tekućeg i žiro računa** i sličnog trenutno stanje računa, kod **vrijednosnih papira njihov broj, identifikacijski broj vrijednosnog papira kao i trenutnu kotiranu vrijednost** te otkupnu vrijednost kod **životnog osiguranja**.

Pod „**Ostale imovinske vrijednosti**“ spadaju između ostalog potraživanja, kod brakorazvodnih parnica posebice i pravo za financijsko izjednačavanje.

Ukoliko bi Vas ili Vašu obitelji osobito teško pogodila upotreba ili unovčenje nekog imovinskog predmeta, molimo da to objasnite na posebnom listu papira.

- H** U slučaju priznavanja **troškova stanovanja** molimo da navedete ukupnu stambenu površinu, broj soba i ukupan broj osoba koji stanuju u stambenom prostoru. Molimo da troškove razvrstate kako je predviđeno u obrascu.

Režijski troškovi su, osim **troškova grijanja** koje je potrebno zasebno navesti – **tekući** na stanare preraspodijeljeni **troškovi** (npr. porez na nekretnine, opskrba vodom, odvodnjavanje, čišćenje ulica, odvoz smeća, troškovi dimnjačara, troškovi dizala, opća struja, čišćenje stambenih objekata, zajednička antena, itd.). U ove troškove međutim ne spadaju troškovi za plin ili struju za vlastiti stan (ako se ne radi o troškovima za grijanje), troškovi telefona i rtv pristojba.

Među terete iz tuđih sredstva za **vlastiti stana** spadaju osobito rate za zajmove koji su podignuti u svrhu gradnje, kupnje ili održavanja. **Režijski troškovi** su i ovdje tekući troškovi, osim troškova grijanja koje je potrebno zasebno navesti.

Ukoliko stambeni prostor dijelite s drugom osobom koja je uzdržavani član obitelji (vidi odlomak D), molimo da unesete samo iznose koji se proporcionalno odnose na Vas. **Sve potrebne dokaze (npr. ugovor o najmu, potvrda o zajmu, obračun režijskih troškova) priložite kao kopije.**

- I** Kopije potrebnih dokaza o mjesečnim plaćanjima kao i o trenutnoj visini ostatka dugovanja potrebno je priložiti i u slučaju kada ste obvezu plaćanja preuzeli u svrhu stjecanja jednog od imovinskih predmet koji su navedeni u odlomku G.

- J** Ukoliko zahtijevate da Vam se prizna neki **poseban teret**, molimo navedite mjesečni iznos ili proporcionalne mjesečne iznose koji bi se trebao odbiti od Vaših primanja ili primanja Vašeg supruga/registriranog životnog partnera ili Vaše supruge/registrirane životne partnerice. Molimo da pored potrebnih dokaza na posebnom papiru priložite i objašnjenje. Ovdje je moguće navesti i obveza uzdržavanja Vašeg supruga/registriranog životnog partnera odnosno Vaše supruge/registrirane životne partnerice iz prijašnjeg braka ili partnerstva. Ukoliko se nalazite u posebnoj životnoj situaciji te stoga ispunjavate pretpostavke za odobrenje prema § 21 SGB II ili § 30 SGB XII za povećane potrebe, isti će Vam se također priznati kao odbitak. Primjeri za to su:

- buduće majke nakon 12. tjedna trudnoće
- osobe koje žive s jednim ili više maloljetne djece te se sami brinu o njihovi skrbi i odgoju
- osobe s invaliditetom kojima su priznate odgovarajuće naknade prema SGB II
- osobe kojima je iz medicinskih razloga potrebna skupa prehrana

- K** Izjavu na kraju i unatoč zastupanju po odvjetniku potpisuje sama stranke. U slučaju zakonskog zastupanja potpis mora dati zakonski zastupnik.